

Többet kell tennünk gyermekeink történelmi tudatáért

Az eddigi hozzászólók tulajdonképpen a számlát nyújtották be: mi az amit várunk a tudomány területéről, a szervezéstől, a Honismereti mozgalomtól, mi az amiből majd profitálni tudunk. En a pedagógiai főiskoláktól azt vártam volna, hogy a másik oldal: vizsgálják, amikor nem a számlát nyújtjuk be, hanem azt nézzük, hogy mit adunk mi ezzel a mozgalommal magunknak, gyerekeinknek. Gyerekeinknek, mert magának is van három gyermekem és tudom, hogy valóban nem ők felelnek azért, hogy nem alakult ki bennük a történelmi tudat. Valóban nem alakult ki. Ezért pedig valakinek felelnie kell. Mégpedig nekünk, önmagunknak, mert hiszen mi neveljük őket. Ez a mozgalom, azt hiszem, mindezt nem pótolhatja, de sokat segíthet.

Kiviszem az ásatásra a gyerekeket. Kiviszem, mert ha megkérdem tőlük, hogy a középkorban mi történik a magyar jobbággal, akkor kapásból mondják: elnyomrodott, aztán újból elnyomrodott és aztán megint elnyomrodott; a végén annyira elnyomrodott, hogy az már nyomorúság, csak éppen azt nem érti, hogy mit jelentett ez a folyamat. De ha a saját két kezével feltáratom vele a középkori faluból azt az egyetlen házat vagy ötöt, akkor valóban saját tenyerén tanulta meg és érezte meg, mi volt az a nyomorúság, amiben élt az a jobbág.

Történelmi tudatot formálunk? Igen, azt! Sajnos az az igazság, hogy nekünk kell történelmi tudatot formálnunk, mert mindig csak falakba ütközünk.

Az ötödikes tankönyvekben még ma is úgy tanulják a gyerekeink, hogy honfoglaló elődeink itt tanulták meg a földművelést. Engedelmet kérek, de ez már legalább tíz esztendeje túlhaladott.

Szeretném, ha mindenki eljönne a Tolna megyei úttörőtáborba és az úttörőházba, ahol az Országos Módszertani Honismereti Központ működik, és megnézné, hogy mit csinálnak ott. Most fejeztünk be egy úttörőtábort, ahol nem az volt a fontos, hogy mit gyűjtött a gyerek, hanem, hogy ez a gyerek rácsodálkozott valami szépre, ami a miénk, a mi kultúránk, és senki másé nem lehet. Ennek a mozgalomnak is az lenne a lényege, hogy rácsodálkoztassuk fiataljainkat, hogy a mi kultúránk szép és jó, nem több mint bárki másé, de a miénk. Becsüljük meg és vigyük tovább! Amikor arról beszélünk, hogy a történelmi tudat formálása, meg arról beszélünk, hogy nem volt érettségi, eltörölték-visszahozták, engedelmet kérek, de megkérdem, hogy az itt ülő tanár-emberek végigolvasták-e az idén az érettségi tételeket? En végigolvastam! Az első magyar tétel Géza és István kora Európában, a második magyar tétel a Rákócziak kora. Közben semmi nem volt? Az igaz, hogy volt még egy történelmi tétel a török korral kapcsolatban, de azt éppen kihagyták, mert 22 központi tétel van, ebből minden évben kettőt kihagynak. Vajon, hogy tudjuk így formálni a történelmi tudatunkat. És most már kimondom, amit ki kellett mondanom: a mozgalomnak nem csak gyűjteni, hanem nevelni is kell, mert a gyerekeinkről van szó, a következő nemzedékről. Tolna megyében a múzeumban működik egy központi szakkör. Minden középiskolából, gimnáziumból, szakmunkástanuló-intézetből, bármely területről összejön 47 gyerek minden hónap utolsó keddjén, és az egész napot ott töltik a múzeumban. Előadásokat hallgatnak, kutatnak, beszámolnak. Nem akarunk múzeológusokat nevelni, hanem olyan embereket akarunk, akik ismerik, szeretik és becsülik saját népünk történelmét és kultúráját, és tudják, hogy hová tartoznak.

Mándics Mihály:

A nemzetiségi hagyományok ápolásában ma már helye van a honismereti munkának

A honismereti mozgalom „születésnapján” Apáczai Csere János szavai jutottak eszembe: a fűben nem az látszik, hogy nő, hanem az, hogy megnőtt. Gondolom, ez jellemző a mi honismereti mozgalmunkra is. A vetéstől a betakarításig sok és szak-